

EFEKTI ĐUBRENJA NA PRINOS I EKONOMIČNOST PROIZVODNJE SENA LUCERKE

Katić Slobodan¹, Milić Dragan¹, Katanski Snežana¹, Vasiljević Sanja¹, Dugalić Goran² i Bokan Nikola²

Izvod: Lucerka je najznačajnija krmna biljka u Srbiji i gaji se zbog visokih prinosa kvalitetne kabaste stočne hrane. U cilju proširenja areala gajenja lucerke na pseudogleju praćeni su ogledi u okolini Kraljeva. Rezultati ukazuju na mogućnost proširenja areala gajenja lucerke na pseudoglejnim zemljištima u Srbiji. Primenom 2,5 t ha⁻¹ i 5 t ha⁻¹ kreča u kombinaciji sa 30 t ha⁻¹ stajnjaka na pseudogleju povećava se pH vrednost zemljišta, sadržaj humusa, pristupačnog fosfora i kalijuma i smanjuje sadržaj mobilnog aluminijuma, što ga čini podesnim za gajenje lucerke, i postizanje visokih prinosa biomase (115,9 t ha⁻¹) tokom perioda iskorišćavanja od 3-4 godine.

Ključne reči: lucerka, đubrenje, kreč, prinos

Uvod

Lucerka je krmna biljka veoma adaptirana na mnoge zemljišne i klimatske uslove Srbije. Gaji se na oko 200.000 ha, a prosečan prinos je 5,7 t ha⁻¹ sena (SGS, 2011). Međutim gajenjem selekcionisanih sorti, đubrenjem, navodnjavanjem, suzbijanjem korova, štetočina, bolesti, pravilnim korišćenjem i odgovarajućim intenzitetom košenja mogu se dobiti prinosi sena od 16-20 t ha⁻¹ tokom 4-5 godina (Katić et al., 2010). Za uspešnu proizvodnju kvalitetnog sena bogatog proteinima i mineralima najvažnije je primeniti odgovarajuće agrotehničke mere. Obezbeđenje dovoljnih količina hraniva đubrenjem je veoma značajan faktor tehnologije u profitabilnoj proizvodnji lucerke (Lanyon and Griffith, 1988).

Đubrenje lucerke u zasnivanju: prvi korak je analiza zemljišta koja daje stanje plodnosti na osnovu koje će se đubriti lucerište, pri čemu treba voditi računa da lucerka iznosi velike količine hraniva iz zemljišta. Lucerka usvaja azot iz atmosfere pa se preporučuje manja količina azotnih hraniva (30-50 kg ha⁻¹) u zasnivanju lucerišta. Fosfor je makroelement koji treba dati u većim količinama za proizvodnju lucerke u Srbiji. Mnoga zemljišta u Srbiji sadrže dovoljne količine kalijuma za gajenje lucerke, ali ona tokom iskorišćavanja iznosi velike količine kalijuma, jer lucerka sadrži preko 2 % kalijuma u biljnom materijalu. Lucerka ima velike zahteve za sumporom, a naša zemljišta nisu deficitarna u ovom makroelementu. Nedostatak cinka, gvožđa, bakra, mangana i bora je redak za proizvodnju lucerke u našim zemljištima. Zato je pre primene mikroelementa potrebno utvrditi da li su deficitarni u zemljištu ili analizom biljnog materijala u biljkama (Katić i sar., 2013). Nedostatak kalcijuma i magnezijuma je redak na zemljištima koja se

¹Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Maksima Gorkog 30, 21000 Novi Sad, Srbija
(slobodan.katic@ifvens.ns.ac.rs)

²Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

САВЕТОВАЊЕ о биотехнологији са
међународним

учешћем (18 ; 2013 ; Чачак)

Zbornik radova / XVIII savetovanje o
biotehnologiji sa međunarodnim učešćem,
Čačak, 15-16. mart 2013. godine ;
[organizator] Univerzitet u Kragujevcu,
Agronomski fakultet u Čačku = [organized by]
University of Kragujevac, Faculty of
Agronomy, Čačak. - Čačak : Agronomski
fakultet, 2013 (Čačak : Studio za dizajn). -
557 str. : ilustr. ; 24 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 150. -
Napomene uz tekst. - Bibliografija uz svaki
rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-87611-29-0

1. Агрономски факултет (Чачак)

а) Пољопривреда - Зборници б)

Биотехнологија - Зборници